

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kuues koda)

13. märts 2014*

Eelotsusetaotlus — Õigusaktide ühtlustamine — Direktiiv 2006/95/EÜ — Mõiste „elektriseade” —
CE-vastavusmärgis — Mitmepooluseliste elektriühenduste korpused

Kohtuasjas C-132/13,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Landgericht Köln'i (Saksamaa) 12. märtsi 2013. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 18. märtsil 2013, menetluses

Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV Frankfurt am Main

versus

ILME GmbH,

EUROOPA KOHUS (kuues koda),

koosseisus: koja president A. Borg Barthet, kohtunikud E. Levits (ettekandja) ja M. Berger,

kohtujurist: E. Sharpston,

kohtusekretär: ametnik A. Impellizzeri,

arvestades kirjalikus menetluses ja 29. jaanuari 2014. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs, esindajad: *Rechtsanwalt* H.-J. Ruhl ja *Rechtsanwalt* M. Bohner,
- ILME GmbH, esindaja: *Rechtsanwalt* U. Blumenröder,
- Euroopa Komisjon, esindajad: M. Noll-Ehlers ja G. Zavvos,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: saksa.

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab seda, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/95/EÜ teatavates pingevahemikes kasutatavaid elektriseadmeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (ELT L 374, lk 10) teatavaid sätteid.
- 2 Taotlus esitati Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV Frankfurt am Main'i (Maini-äärses Frankfurdis asuv kõlvatu konkurentsivastase võitluse keskus; edaspidi „Zentrale”) ja ILME GmbH vahelises kohtuvaidluses, mille ese on CE-märgise kinnitamine tööstuslikuks kasutuseks mõeldud mitmepooluseliste elektriühenduste korpustele.

Õiguslik raamistik

Direktiiv 2006/95

- 3 Direktiivi 2006/95 artikli 1 kohaselt tähendab mõiste „elektriseade” mis tahes seadet, mis on mõeldud kasutamiseks pingevahemikus 50–1000 volti vahelduvvoolu puhul ja 75–1500 volti alalisvoolu puhul.
- 4 Direktiivi artikli 2 lõikes 1 on sätestatud:

„Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et elektriseadmeid võiks turule lasta üksnes juhul, kui need on valmistatud [Euroopa Liidus] kehtivate heade ohutustehnikatavade kohaselt ega ohusta nõuetekohase paigaldamise ja hooldamise ja ettenähtud otstarbeks kasutamise korral inimeste, koduloomade ega vara turvalisust.”
- 5 Direktiivi artikli 8 lõikes 1 on ette nähtud:

„Elektriseadmetele tuleb enne turulelaskmist kinnitada artiklis 10 ettenähtud CE-märgis, mis tõendab nende vastavust käesoleva direktiivi sätetele, sealhulgas IV lisas esitatud vastavushindamise menetluse nõuetele.”
- 6 Direktiivi artikli 10 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Tootja või tema [liidus] asuv volitatud esindaja kinnitab elektriseadmetele või, kui see ei ole võimalik, pakendile, kasutusjuhendile või garantiitunnistusele III lisas esitatud CE-märgise nähtavalt, kergesti loetavalt ja kustutamatuks.”
- 7 Direktiivi 2006/95 II lisa välistab direktiivi kohaldamisalast teatud seadmed ja elektrilised erinähtused.
- 8 Direktiivi III lisa kirjeldab kinnitatavat CE-märgist ja EÜ vastavusdeklaratsioonis esitatavat teavet.
- 9 Direktiivi IV lisa esitab elektriseadmete puhul kehtivad sisese tootmisohje eeskirjad.

Määrus (EÜ) nr 765/2008

- 10 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määruse (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, lk 30), artikli 30 lõigete 3 ja 4 kohaselt:

„3. Kinnitades või olles kinnitanud CE-vastavusmärgise tootele, annab tootja teada, et ta vastutab toote vastavuse eest kõikidele [liidu] ühtlustamise õigusaktides sätestatud kohaldatavatele nõuetele, mis käsitlevad märgise kinnitamist.

4. CE-vastavusmärgis on ainus märgis, mis tõendab toote vastavust asjaomaste [liidu] ühtlustamise õigusaktidega kohaldatavatele nõuetele, mis käsitlevad märgise kinnitamist.”

Suunised direktiivi 2006/95 kohaldamiseks

11 2007. aasta augustis koostas Euroopa Komisjon suunised direktiivi 2006/95 kohaldamiseks (edaspidi „suunised”).

12 Suuniste 8. joonealuses märkuses on selgitatud:

„Mõistet „elektriseade” ei ole direktiivis määratletud ja seetõttu tuleb seda mõista rahvusvaheliselt tunnustatud tähenduses. Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoni (IEC) väljaandes „Rahvusvaheline elektroonika ja elektrotehnika sõnaraamat” on elektriseadme mõiste määratletud järgmiselt: „Toode, mida kasutatakse elektrienergia tootmiseks, muundamiseks, edastamiseks, jaotamiseks või kasutamiseks, näiteks masinad, transformaatorid, lülitusseadmed ja juhtimisseadmed, mõõteseadmed, kaitseseadised, kaablid, elektritarvitid.” [Siin ja edaspidi on osundatud suuniseid tsiteeritud mitteametlikus tõlkes]

13 Suuniste punktis 9 on ette nähtud, et elektriseadme põhikomponendid kuuluvad direktiivi 2006/95 kohaldamisalasse, kui nende ohutust saab kooskõlas selle direktiiviga hinnata juba enne elektriseadmesse paigaldamist ja kui need kuuluvad ise „elektriseadmete” kategooriasse selle direktiivi tähenduses.

14 Nimetatud punktis on täpsustatud, et teatud liiki elektriliste osade, mida võib integreerida põhikomponentidena teistesse elektriseadmetesse, ohutus sõltub suuresti sellest, kuidas need osad on lõpptootesse paigaldatud. Suuniste 13. joonealuse märkuse kohaselt kuuluvad sellesse kategooriasse elektrilised osad, eelkõige sellised aktiivkomponendid nagu integraallülitused, transistorid, diodid, aladid, triiakid, GTO-türistorid, IGBT-transistorid ja optoelektronikakomponendid ning sellised passiivkomponendid nagu kondensaatorid, induktiivpoolid, takistid ja filtrid ning sellised elektromehaanilised komponendid nagu ühenduselemendid, seadmetesse integreeritud mehaanilised kaitseseadised, trükkülütuste releed ja mikrolülitid.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

15 ILME GmbH turustab Saksamaal mitmepooluselisi elektriühendusi, mida toodab Itaalias ILME SpA.

16 Elektriühenduste koostisosad valib klient vastavalt enda vajadustele. Erinevad koostisosad paneb klient pärast tarnimist ise kokku.

17 Elektriühenduste korpustel on direktiivi 2006/95 III lisas ette nähtud CE-märgis. Selle märgise osas esitatud EÜ vastavusdeklaratsioon ei käi siiski mitte nendes korpustes sisalduvate elektriühenduste, vaid korpuste kohta.

18 Zentrale arvates ei ole CE-märgise kinnitamine õigustatud, kuna see käib üksnes korpuste kohta ega anna järelikult mingit tagatist kokkupandud elektriühenduste ohutuse osas. Selline märgis võib eksitada tarbijat ja kujutab endast seega põhikohtuasja asjaoludel kõlvatut konkurentsi keelavate siseriiklike õigusnormide rikkumist.

19 Kuna direktiivi 2006/95 üle võtvate siseriiklike õigusnormide kohaselt peavad kõik elektriseadmed kandma CE-märgist, tekib küsimus, kas põhikohtuasjas vaidlusalused korpused kuuluvad nimetatud seadmete hulka.

- 20 Zentrale esitas Landgericht Köln'ile (Kölni esimese astme kohus) hagi tegevusest hoidumise nõudes ning leides, et põhikohtuasja lahendus sõltub selle direktiivi tõlgendamisest, otsustas Landgericht Köln menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas direktiivi [2006/95] artikleid 1, 8 ja 10 ning II–IV lisa tuleb tõlgendada nii, et korpustele kui tööstuslikuks kasutuseks mõeldud mitmepooluseliste elektriühenduste osadele ei tule kinnitada CE-vastavusmärgist?”

Eelotsuse küsimuse analüüs

- 21 Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib oma küsimusega sisuliselt teada, kas direktiivi 2006/95 artiklit 1 tuleb tõlgendada nii, et sellised tööstuslikuks kasutuseks mõeldud mitmepooluseliste elektriühenduste korpused nagu põhikohtuasjas on hõlmatud mõistega „elektriseade” selle sätte tähenduses ja need peavad järelikult kandma CE-märgist.
- 22 Kõigepealt tuleb meenutada, et CE-märgisega võib tähistada üksnes need tooted, mille tähistamine selle märgisega on ette nähtud liidu ühtlustamise õigusaktidega, nii et teiste toodete märgisega tähistamine on välistatud. Teistsugune hinnang tooks nimelt kaasa segaduse nimetatud märgise tähenduse osas (21. oktoobri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-185/08: Latchways ja Eurosafe Solutions, EKL 2010, lk I-9989, punkt 63).
- 23 Selles suhtes tuleb direktiivi 2006/95 artikli 8 lõike 1 alusel kinnitada elektriseadmele CE-märgis.
- 24 Siiski tuleb nentida, et mõistet „elektriseade” ei ole selles direktiivis määratletud. Ühelt poolt on direktiivi artiklis 1 toodud pingevahemikud, milles see seade on mõeldud kasutamiseks. Teiselt poolt on sama direktiivi II lisas loetletud elektriseadmete ja erinähtuste liigid, mis on välistatud direktiivi 2006/95 kohaldamisalast.
- 25 Komisjon järeldab suuniste 8. joonealuses märkuses, et määratluse puudumine näitab, et mõistest „elektriseade” tuleb aru saada rahvusvaheliselt tunnustatud tähenduses.
- 26 Selles joonealuses märkuses on komisjon viidanud eelkõige IEC Rahvusvahelise elektroonika ja elektrotehnika sõnaraamatus sisalduvale määratlusele, mille kohaselt on elektriseade „toode, mida kasutatakse elektrienergia tootmiseks, muundamiseks, edastamiseks, jaotamiseks või kasutamiseks”.
- 27 Käesolevas asjas nähtub eelotsusetaotlusest, et põhikohtuasjas vaidlusalused korpused on tööstuslikuks kasutuseks mõeldud mitmepooluseliste elektriühenduste osad, kuivõrd need moodustavad nende välisümbrise. Selles osas täidavad need korpused põhifunktsiooni, milleks on tagada nii erinevate kaablite füüsiline ja elektriline isolatsioon üksteisest kui ka isolatsioon väliskeskkonnast maandamise mehhanismi abil.
- 28 Nende tunnuste alusel tuleb nentida, et põhikohtuasjas vaidlusalused korpused on hõlmatud mõistega „elektriseade” direktiivi 2006/95 tähenduses, sest nendel ei ole kaugeltki mitte üksnes esteetiline ja enda sisu kaitsev funktsioon, vaid need tagavad ka ohutu kontakti elektriliste elementide vahel ja aitavad ühtlasi kaasa elektrienergia edastamisel.
- 29 Järelikult, kui need korpused vastavad nimetatud direktiivis ette nähtud ohutusnõuetele, tuleb neile kinnitada CE-märgis.
- 30 Eelotsusetaotluse esitanud kohus kvalifitseerib need korpused siiski sellise elektriseadme nagu tööstuslikuks kasutuseks mõeldud mitmepooluselise elektriühenduse osaks.

- 31 Zentrale nendib, et vaidlusaluste korpuste kui koostisosade vastavust ohutusnõuetele ei saa hinnata enne mitmepooluseliste elektriühenduste täielikku kokkumonteerimist.
- 32 Selles osas tuleb märkida, et määruse nr 765/2008 artikli 30 lõigetes 3 ja 4 on sätestatud, et kinnitades tootele CE-vastavusmärgise, mis on ainus märgis, mis tõendab toote vastavust asjaomaste liidu ühtlustamise õigusaktidega kohaldatavatele nõuetele, mis käsitlevad märgise kinnitamist, annab tootja teada, et ta vastutab toote vastavuse eest kõikidele nendele nõuetele.
- 33 Direktiivi 2006/95 artikli 2 lõikes 1 on sisuliselt meenutatud, et turule võib lasta üksnes selliseid elektriseadmeid, mis ei ohusta inimeste ja vara turvalisust.
- 34 Seega ei saa CE-märgist kinnitada koostisosale, mis kujutab endast elektriseadet, mille ohutus sõltub peamiselt sellest, kuidas see on integreeritud lõplikku elektriseadmesse. Esiteks võib nimelt sellistel asjaoludel, kus koostisosa kvaliteet ei võimalda otsustada elektriseadme, millesse see on integreeritud, ohutuse üle, sellele koostisosale CE-märgise kinnitamine eksitada seadme kasutajat. Teiseks võib selline integreerimine moonutada eelnevalt kindlaks tehtud ohutusnõuetele vastavust, seda nii koostisosa enda kui ka selle elektriseadme puhul, millesse see koostisosa on integreeritud.
- 35 Selles osas on esiteks oluline rõhutada, et kui elektriseadmel, mis on teise elektriseadmesse integreeritav koostisosa, on endal omadused, mida saab kontrollida ohutusnõuetele vastavuse osas, tuleb tõdeda, et CE-märgise kinnitamine on õigustatud.
- 36 Põhikohtuasjas peab eelotsusetaotluse esitanud kohus kontrollima, kas eelkõige tulenevalt asjaolust, et vaidlusalused korpused võimaldavad isoleerida kaableid üksteisest ja elektriühendusi väliskeskkonnast maandamise mehhanismi abil, võib neid korpuseid endid ja sõltumatult nende integreerimisest teise elektriseadmesse uurida tõhusalt ohutusnõuetele vastavuse osas.
- 37 Mis puudutab lisaks kasutajate eksitamise ohtu, mis võib kaasneda neile korpustele märgise kinnitamisega, siis selles osas nähtub eelotsusetaotlusest, et vaidlusalused elektriühendused on tarnitud eraldi osadena, mistõttu peab kasutaja ise need kokku panema. Järelikult ei anna märgis korpusel alust arvata, et see käib kogu elektriühenduse kohta.
- 38 Teiseks tuleb meenutada, et direktiivi 2006/95 artikli 2 kohaselt võetakse elektriseadme ohutusnõuetele vastavuse hindamisel aluseks, et seade on nõuetekohaselt paigaldatud ja hooldatud ja seda kasutatakse ettenähtud otstarbeks.
- 39 Seega, kui põhikohtuasjas vaidlusalused korpused vastavad esiteks ohutusnõuetele, mille alusel neid kontrolliti, ja teiseks ei moonuta nende nõuetekohane ja otstarbekohane integreerimine elektriühendustesse nende vastavust nimetatud nõuetele, ei mõjuta nende kasutamine elektriseadme koostisosadena nende kvalifitseerimist „elektriseadmeks”.
- 40 Järelikult tuleb kõigi eeltoodud kaalutluste alusel vastata eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimusele nii, et direktiivi 2006/95 artiklit 1 tuleb tõlgendada nii, et sellised tööstuslikuks kasutuseks mõeldud mitmepooluseliste elektriühenduste korpused nagu põhikohtuasjas, on hõlmatud mõistega „elektriseade” selle sätte tähenduses ja need peavad järelikult kandma CE-märgist, kui nende nõuetekohane ja otstarbekohane integreerimine elektriühendustesse ei moonuta mingil juhul nende vastavust ohutusnõuetele, mille alusel neid kontrolliti.

Kohtukulud

- 41 Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kuues koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/95/EÜ teatavates pingevahemikes kasutatavaid elektriseadmeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta artiklit 1 tuleb tõlgendada nii, et sellised tööstuslikuks kasutuseks mõeldud mitmepooluseliste elektriühenduste korpused nagu põhikohtuasjas, on hõlmatud mõistega „elektriseade” selle sätte tähenduses ja need peavad järelikult kandma CE-märgist, kui nende nõuetekohane ja otstarbekohane integreerimine elektriühendustesse ei moonuta mingil juhul nende vastavust ohutusnõuetele, mille alusel neid kontrolliti.

Allkirjad